

PÄIVÄKOTI ALKAA

Tervetuloa!

OPAS VARHAISKASVATUKSEEN
SIIRTYVÄN LAPSEN
VANHEMILLE

MITÄ VARHAISKASVATUS ON?

- Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, jolla edistetään lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. Toiminnassa painottuu pedagogiikka.
- Varhaiskasvatus perustuu varhaiskasvatukseen (2018) ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2018), jotka säätelevät päiväkodin toimintaa.
- Päiväkodissa työskentelee päiväkodin johtajan lisäksi varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja sekä lastenhoitajia. Päiväkodissa voi olla töissä myös varhaiserityisopettaja (veo), kieli- ja kulttuuriopettaja (kieku), avustajia, harjoittelijoita, alan opiskelijoita, ruokapalvelusta vastaava henkilö ja siistijä.

HYVÄ VANHEMPI

Sinulla ja lapsellasi on alkamassa uusi ja mielenkiintoinen elämänvaihe! Päiväkodin aloitus tuo mukanaan muutoksia arkeen, mutta myös paljon uusia tuttavuuksia, sekä aikuisia että lapsia. Erityisesti ensimmäisen lapsen kohdalla arjen muutos voi tuntua suurelta. Päiväkodin aloitus sijoittuu useimmiten syksyyn tai vuoden alkuun, mutta joskus se saattaa tulla eteen ihan yllättäen sopivan työpaikan tai opiskelupaikan järjestyessä. Yleensä muutokseen voi kuitenkin valmistautua. Koska muutos on suurin lapsellesi, hänen hyvinvointinsa tulee aina laittaa etusijalle.

Uusi päiväkotiarkea vaatii työn tai opiskelun ja perhe-elämän yhteensovittamista. Päiväkodin aloitus muuttaa perheen aikatauluja ja se voi olla alussa uuvuttavaa. Uudenlainen arki hakee uomiaan. Kun ensimmäiset viikot ovat ohi, arki loksauttaa yleensä mukavasti raiteilleen.

Jotta päiväkotiarkea sujuisi hyvin, ole kiinnostunut, juttele ja mieti yhdessä henkilökunnan kanssa lapsesi jaksamista ja vointia. Päiväkodin aloitusvaiheessa on hyvä välttää muita isoja muutoksia perheen elämässä. Kodin tutut rutiinit tuovat turvaa lapsen päivään. Esimerkiksi tutista vierottamista tai nukkumisjärjestelyjen muutosta ei kannata ajoittaa tähän ajankohtaan.

Tehkää päiväkodin aloittamisesta perheen yhteinen kokemus, jossa kannustatte toisianne, ja josta puhutte positiiviseen sävyyn. Myönteinen suhtautuminen päiväkodin aloittamiseen auttaa lasta hyvään alkuun.

PÄIVÄKOTI TÄNÄÄN

- Leikki on keskeisessä asemassa.
- Kaikki päivittäiset tilanteet ovat merkityksellisiä oppimisen kannalta.
- Lasten ja vanhempien osallisuus korostuu.
- Vanhempien ja henkilökunnan välinen yhteistyö on tärkeä osa varhaiskasvatusta.

Päiväkoteja on erilaisia. Joissakin vietetään suurin osa ajasta ulkona ja toisissa syödään luomuruokaa. Kaikkia Suomen päiväkoteja kuitenkin yhdistää valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Vuonna 2018 voimaan astunut varhaiskasvatussuunnitelma on ensimmäistä kertaa velvoittava, aikaisemmat ovat olleet suosituksia.

Päiväkodissa pidetään huoli siitä, että lapsella on mahdollisuus osallistua monenlaisiin leikkeihin. Leikki on tärkeää lapsen kasvun, kehittymisen, hyvinvoinnin ja oppimisen näkökulmista. Se edistää myös lapsen vuorovaikutustaitoja ja tuottaa lapselle ennen kaikkea iloa!

Lapset oppivat päiväkodissa tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. Päiväkodissa kaikki päivän tilanteet ovat merkityksellisiä oppimisen kannalta. Päiväkoti voi huomioida opetuksessa joustavasti myös lasten mielenkiinnon kohteita. Lasten ajatuksia ja mielipiteitä kuunnellaan päiväkodissa. Lapsilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa omaan arkeensa liittyviin asioihin sekä kokea itsensä hyväksytyksi omana itsenään.

Tutustu vanhempana paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Se avaa päiväkodin toiminnan tavoitteita ja toimintatapoja ja sinun on helpompi ymmärtää, mitä voit lapsesi varhaiskasvatukselta odottaa, ja mitä sinulta vanhempana odotetaan. Vanhempana sinulle kuuluu mahdollisuus osallistua päiväkodin toiminnan suunnitteluun ja arviointiin sekä arvokeskusteluun. Jotta vanhempien ääni kuuluu päiväkodissa, mahdollisuutta kannattaa arvostaa ja hyödyntää esimerkiksi vanhempainilloissa.

SUJUVASTI ALKUUN

- Varaa aikaa sille, että lapsesi saa tutustua rauhassa päiväkodin henkilökuntaan ja ympäristöön.
- Tutustu itsekin henkilökuntaan ja juttele ja kysele päiväkodin toiminnasta.
- Yritä välttää muita suuria muutoksia arjessa päiväkodin aloittamisen aikaan. Rauhoita arki.

Päiväkodin aloitus merkitsee sekä sinulle että lapsellesi totutteleamista moneen uuteen asiaan. Vanhempana jaat nyt vastuuta lapsesta uusien aikuisten kanssa. Silti te vanhemmat olette lapselle tärkeimmät ihmiset.

Koska päiväkodissa aloittaminen on suurin muutos lapsellesi, on erityisen tärkeää, että ympärillä olevat aikuiset kuuntelevat ja huomioivat lapsen tunteita ja mielialoja. Lapsen tulee antaa rauhassa tutustua henkilökuntaan ja uuteen ympäristöön. Siksi on tärkeää vieraila päiväkodissa, ja käydä päiväkodin pihalla yhdessä leikkimässä hyvissä ajoin ennen päiväkodin aloittamista.

Myös sinulla vanhempana on mahdollisuus tutustua henkilökuntaan ja rakentaa luottamusta kodin ja päiväkodin välille. Se luo pohjan toimivalle yhteistyölle, joka on tärkeä edellytys lapsen päiväkodissa viihtymiselle. Jotkut päiväkodit tarjoavat kotikäyntejä ennen päiväkodin aloitusta. Koti on hyvä ympäristö lapsen ja opettajan tai hoitajan ensitapaamiselle, koska kohtaaminen tapahtuu lapselle turvallisessa ympäristössä. Opettajan tai hoitajan näkökulmasta se on hyvä mahdollisuus tutustua lapselle tutussa ympäristössä, ilman muita häiriötekijöitä.

Tutustumiskäynnit tukevat lapsen ja uusien aikuisten välisen kiintymyssuhteen muodostumista. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että lapsi kokee hoitajan turvallisena aikuisena, jonka luota voi hakea lohtua. Turvallisessa kiintymyssuhteessa lapsi uskaltaa myös näyttää kiukkua.

PEHMEÄN LASKUN TAVOITTEENA ON:

- Saada hyvä alku lapsen varhaiskasvatukselle.
- Tutustuttaa lasta ja vanhempia päiväkodin toimintaan.
- Luoda hyvä ja luottamuksellinen perusta päiväkodin ja kodin yhteistyölle.

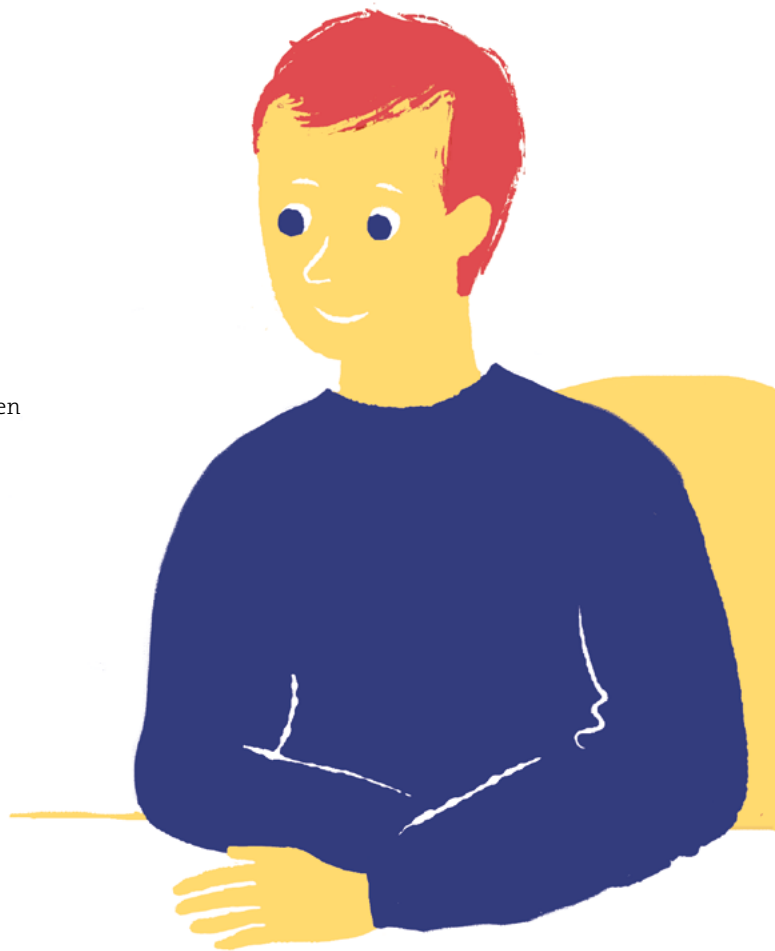

Ennen päiväkodin varsinaista aloittamista on hyvä varata aikaa pehmeään laskuun, eli tutustumisjaksoon, joka antaa lapselle mahdollisuuden harjoitella päiväkodissa olemista. 1–2 viikon mittainen harjoittelujakso on yleensä sopiva. Sinun on helpompi valmistautua päiväkodin aloitukseen, jos saat päiväkodista selkeät ohjeet siitä, mitä tutustumisjakson aikana tapahtuu ja mikä sinun roolisi sen aikana on. Juttele henkilökunnan kanssa molemminpuolisista odotuksista. Päiväkodeilla on usein hyviksi havaitut käytännöt, joiden mukaan harjoittelu etenee. Ole aluksi lapsen mukana päiväkodissa, jolloin myös sinulle tulevat paikat, päivän rakenne, päiväkodin ja erityisesti lapsesi oman ryhmän aikuiset tutuiksi.

On hyvä, että lapsi totuttelee päiväkotiarkeen vaiheittain, niin että päivät ovat aluksi lyhyempiä. Lapsen sopeutuminen päiväkotiin on yksilöllistä. Jollain se sujuu helposti ja toiset lapset taas tarvitsevat pitemmän sopeutumisajan. Lapsen iän lisäksi sopeutumiseen vaikuttaa lapsen yksilölliset ominaisuudet. Sopeuta tutustuminen lapsen jaksamiseen. Jos lapsi väsyä, on hyvä keskeyttää tutustuminen siltä päivältä. Tärkeintä on, että kokemukset ovat lapselle positiivisia. Keskustele avoimesti henkilöstön kanssa siitä, miten harjoittelu mielestänne etenee.

Tutustumisen aikana istu alas ja anna lapsen tehdä itsenäisesti tutkimusretkiä ympäristöön. Sinun tehtäväsi on antaa lapsen harjoitella päiväkodissa olemista yhdessä henkilöstön ja lasten kanssa ja olla turvana, jonka luo lapsi voi palata tankkaamaan läheisyyttä. Lapsi saa samalla harjoitella ottamaan etäisyyttä sinuun. Henkilökunnan tehtävä on näyttää lapsellesi paikkoja, leikkiä hänen kanssaan, tutustuttaa toisiin lapsiin ja rakentaa kiintymyssuhdetta lapseen.

ERO VOI AHDISTAA

- Vanhemmista erossa olemista kannattaa harjoitella pikkuhiljaa.
- Lapselle voi kerätä valokuvia läheisistä, joita hän voi ikävän iskiessä katsella päiväkodissa yhdessä opettajan tai hoitajan kanssa.
- Oma unilelu on usein tärkeä.

On luonnollista, että päiväkodin aloittaminen voi aiheuttaa erotuskaa sekä sinussa että lapsessa. Se menee yleensä ohi parissa viikossa. Vanhemman rauhoittava, positiivinen ja kannustava asenne helpottaa lapsen sopeutumista uuteen ympäristöön.

"JOS ONNISTUT SAAMAAN LAPSELLE TÄRKEÄSTÄ UNILELUSTA USEAMMAN KAPPALEEN, VOIT JÄTTÄÄ YHDEN AINA PÄIVÄKOTIIN. SILLOIN EI TARVITSE PELÄTÄ SEN UNOHTAMISTA KOTIIN TAI PÄIVÄKOTIIN."

Opetä lapselle, että vaikka vanhempi lähteekin pois, palaa hän aina takaisin. Erossa olemista voi harjoitella jo ennen päiväkodin aloittamista, mutta sitä on hyvä harjoitella myös tutustumisjakson aikana. Lähtö- ja paluutilanteisiin kannattaa kehittää rutiini, joka toistuu aina samalla tavalla, esimerkiksi samoilla sanoilla. Kun viet lapsen aamulla hoitoon ja luovutat lapsen hoitajalle, älä viivytä lähtöä, vaan toivota mukavaa päivää, anna pusut, halit ja lähde. Vaikka lapsi olisi itkuinen tai kiukkuinen, hän rauhoittuu yleensä nopeasti

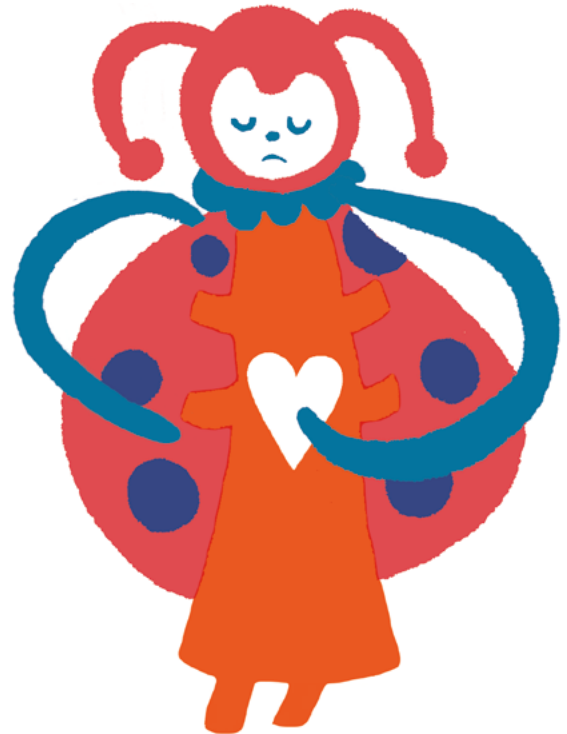
vanhemman lähdön jälkeen. Lapsen on vaikea hakea lohtua toiselta aikuiselta niin kauan, kun itse olet paikalla. Siksi lapsi saattaa hakeutua hoitajan syliin ja rauhoittua vasta, kun olet lähtenyt.

Oma unilelu tai valokuva perheestä auttavat alun sopeutumisvaiheessa. Myös se, että sinä ja päiväkodin aikuiset kertaatte vaikkapa kuvien avulla päivän kulkua lapselle, auttaa lasta hahmottamaan päivän kokonaisuutta.

Lapsella on oikeus suruun ja ikävöintiin, mutta myös oikeus saada lohtua. Sekä sinun että henkilökunnan on hyvä vahvistaa lapsen tunteita. Voit sanoa lapselle: tiedän että olet surullinen, kun äiti/isä lähtee, mutta iltapäivällä tulen sitten taas hakemaan. Ikävästä puhuminen on tärkeää ja kaikenlaiset tunteet ovat sallittuja.

Eroahdistuksesta kannattaa keskustella henkilökunnan kanssa. Heillä on paljon kokemusta ja he osaavat neuvoa, miten tilanteesta pääsee yli. Henkilökunnan kanssa voit sopia, että he laittavat kuvan tai viestin tyytyväisestä lapsesta. Sinun on silloin helpompi keskittyä omaan päivääsi.

Yleensä eroahdistus helpottuu muutaman viikon kuluessa, mutta se voi tulla myös hetkellisesti takaisin myöhemmin. Silloin on tärkeä rauhoittaa arkea kotona, ja järjestää lapselle paljon perheen yhteistä aikaa.

ARKIRUMBASTA SELVIÄÄ!

Lapsiperheen arki voi välillä olla melkoista rumbaa. Siksi on hyvä löytää perheelle arkea helpottavat rutiinit. Ole itsellesi armollinen, kukaan ei ole täydellinen vanhempi. Lapselle arkiset askareet ovat harjoitusta elämää varten, joten anna lapselle mahdollisuus osallistua ja auttaa.

Aamut ovat oiva tilaisuus harjoitella sopimuksissa ja aikataulussa pysymistä. Välillä aikataulu venyy ja paukkuu, myös se on osa elämää. On tärkeämpää, että näytät lapselle, kuinka haastavista tilanteista voi selvitä, kuin se ovatko sukat samaa paria.

Lapsen tapaaminen päiväkotipäivän jälkeen on päivän tärkein hetki. Anna lapsellesi paljon huomiota hakutilanteessa, hän ansaitsee iloisen jälleennäkemisen. Myös hakutilanteisiin on hyvä luoda rutiini, joka helpottaa lapsen siirtymistä päiväkotilaisesta takaisin perheenjäseneksi. Vaihda opettajan tai hoitajan kanssa kuulumiset, niin ymmärrät paremmin lapsesi päivää.

**"ITSE OSTIN MONEN VUODEN AJAN
LOUNASTAUOLLANI TYÖPAIKAN LÄHELLÄ
OLEVASTA KAUPASTA VASTALEIVOTTUA
LEIPÄÄ, JOTA LAPSET SÖIVÄT PIAN
PÄIVÄKOTIPÄIVÄN JÄLKEEN,
SILLÄ TALTUI PAHIN NÄLKÄ JA SE
TAKASI MINULLE RUUANLAITTORAUHAN"**

**"KATSOMME VAATTEET VALMIIKSI
ILLALLA, EIKÄ NIITÄ VAIHDETA
ENÄÄ AAMUN KIIREESSÄ TOISIIN.
LELUPÄIVÄN LELUT JA MUUT
MUKAAN OTETTAVAT TARVIKKEET
KANNATTAA ETSIÄ JA PAKATA JO
ILLALLA REPPUUN"**

Päivästä riippuen vastassa voi olla iloinen, nälkäinen tai kiukkuinen taapero. Lapsi voi myös reagoida niin, ettei hän halua lähteä kotiin. Päiväkodin henkilökunnalla on kokemusta kaikenlaisista reaktiosta, ja kaikki tunnetilat ovat sallittuja. Vanhempana sinun on tärkeä pitää kiinni kotiinlähdön rutiineista.

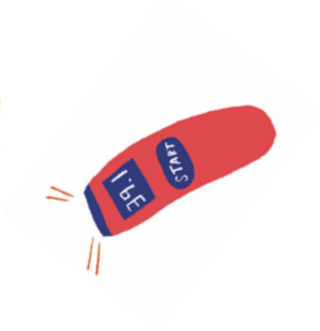
Kun lapsi on pieni, rauhoita illat ja anna lapselle päivittäin paljon huomiota heti päiväkotipäivän jälkeen. Lapselle annettu jakamaton huomio vaikkapa kuulumisia vaihtamalla rauhoittaa koko illan tilannetta. Kun lapsi on tullut huomioiduksi, voit itsekin paremmin keskittyä esimerkiksi ruuanlaittoon ja muihin kotiaskareisiin.

LAPSI SAIRASTAA

"ENNEN AJATTELIN, ETTÄ TÄIT JA KIHOMADOT OVAT PAHINTA, MITÄ MEIDÄN PERHEELLE VOISI TAPAHTUA. NYT KUN NE ON KOETTU, TIEDÄN ETTÄ KAIKKEEN VOI TOTTUA. TOISTEN VANHEMPIEN ANTAMAT VINKIT OLIVAT PARHAITA."

Päiväkodin aloitusvaiheessa lapsi altistuu monelle uudelle taudille ja on hyvä varautua siihen, että sairauslomapäiviä voi kerääntyä paljon. Päiväkodin suosituksia poissaolopäivistä kannattaa noudattaa. Puolikuntoisena lapsi altistuu helpommin muille taudeille ja kierre jatkuu. Vanhemmillä on oikeus jäädä kotiin hoitamaan sairasta lasta.

KESKUSTELUT PÄIVÄKODIN ALKAESSA

Päiväkodin alkaessa vanhempien kanssa käydään alkukeskustelu, jossa käydään läpi monenlaisia varhaiskasvatukseen, päiväkotiin ja lapsen liittyviä asioita. Alussa tietoa tulee paljon. Juttele päiväkodin aikuisten kanssa ja kysy asioista heti, jos ne ovat epäselviä.

Pohdi henkilökunnan kanssa, kuinka yhteistyö onnistuu välillänne parhaalla mahdollisella tavalla. Kerro, millaisia toiveita sinulla on lapsen varhaiskasvatuksesta. Kerro myös lapsesi vahvuuksista ja toisaalta asioista, missä hän tarvitsee vielä tukea.

Jokaiselle lapselle laaditaan oma varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä varhaiskasvatuksen opettajan ja vanhempien kesken. Tätä suunnitelmaa päivitetään vähintään kerran vuodessa, ja useammin, jos on tarvetta.

Vasukeskustelu käydään yleensä siinä vaiheessa, kun päiväkodin aloituksesta on kulunut 2–3 kuukautta. Vanhempana voit valmistautua keskusteluun miettimällä lapsen vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita. Keskusteluun liittyvät lomakkeet ovat yleensä kuntakohtaisia. Yleinen käytäntö on, että saat vanhemmille tarkoitetun osion ennen keskustelua kotiin täytettäväksi.

Varhaiskasvatuksessa olevalla lapsella on varhaiskasvatuslain turvaama oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Näiden toteuttamiseksi laaditaan jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle varhaiskasvatussuunnitelma. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohtana tulee olla lapsen etu ja tarpeet. Suunnitelmaan kirjattavat tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle.

(VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN PERUSTEET 2018: 9–10)

KODIN JA PÄIVÄKODIN VÄLINEN YHTEISTYÖ

"ON KUMMALLISTA HUOMATA, ETTÄ OMA LAPSI KÄYTTÄYTYY PÄIVÄKODISSA ERI TAVALLA KUIN KOTONA, ESIMERKIKSI HÄN EI KOTONA SUOSTU SYÖMÄÄN MUUTA KUIN MAKARONIA, MUTTA MAISTAA PÄIVÄKODISSA KAIKKEA MITÄ ETEEN LAITETAAN."

- Kodin ja päiväkodin välisellä yhteistyöllä tuetaan lapsen kasvua, viihtymistä, oppimista ja turvallisuutta päiväkodissa.
- Yhteistyön perusta on luottamus.
- Luottamus kasvaa, kun vanhemmat ja päiväkodin henkilökunta tutustuvat toisiinsa, tapaavat toisiaan ja arvostavat toistensa mielipiteitä.
- On tärkeää, ette arvostele päiväkotia tai henkilökuntaa lapsesi kuullen. Se horjuttaa lapsesi luottamusta päiväkotiin.

Kodin ja päiväkodin yhteistyön tavoite on lapsen turvallinen ja hyvä päiväkotiarhi. Lapsen etu on aina ensisijalla. On tärkeää, että vanhemmat ja päiväkodin henkilökunta vaihtavat kuulumisia päivittäin. Lapsi voi käyttäytyä eri tavalla kotona kuin päiväkodissa. Yhteisellä keskustelulla luodaan kokonaiskuvaa lapsesta ja lisätään ymmärrystä puolin ja toisin. On tärkeää kertoa lapsen opettajalle ja hoitajalle, jos perheessänne tapahtuu asioita, jotka voivat vaikuttaa lapsen jaksamiseen tai mielialaan.

Jos sinulla vanhempana herää huoli jostain lapseen tai lapsen varhaiskasvatukseen liittyvästä asiasta, ota asia rohkeasti puheeksi päiväkodin henkilöstön kanssa mahdollisimman pian.

Varhaiskasvatuksessa painotetaan vanhempien osallisuutta. Ole itse aktiivinen, kysele päiväkodin toimintatavoista ja pedagogiikasta sekä osallistu päiväkodin tapahtumiin ja vanhempainiltoihin. Anna myös positiivista palautetta henkilökunnalle, se vahvistaa kumppanuutta. Samalla tavalla henkilöstön positiivinen palaute lapsestasi on tärkeää sinulle.

KAVERIT OVAT HUIPPUTÄRKEITÄ

VINKKEJÄ LAPSESI KAVERISUHTEIDEN TUKEMISEEN:

- Opettele ryhmän lasten nimet ja tervehdi kaikkia lapsia.
- Anna lapsellesi mahdollisuus leikkiä kaikkien lasten kanssa, älä ohjaa kenen kanssa lapsesi leikkii. Lapsen vuorovaikutustaidot kehittyvät parhaiten erilaisten kaverisuhteiden kautta.
- Mieti, miten puhut toisista lapsista ja vanhemmista lastesi kuullen. Ennakkoluulot periytyvät helposti vanhemmalta lapselle.
- Tutustu muihin ryhmän vanhempiin vanhempainilloissa ja muissa tapahtumissa. Keskustelkaa avoimesti esimerkiksi synttärikäytänteistä ja yhteisestä vastuustanne ryhmän hyvinvoinnin tukemisessa. Pitäkää huoli siitä, että kukaan lapsista ei jää ryhmän ulkopuolelle.

Päiväkodissa lapsi luo usein ensimmäistä kertaa suhteita muihin saman ikäisiin lapsiin. Lapsesta tulee osa ryhmää, ja leikkiessään hän harjoittelee vuorovaikutusta muiden kanssa. Viihtyäkseen päiväkodissa lapsen pitää tuntea olonsa turvalliseksi suhteissaan muihin lapsiin.

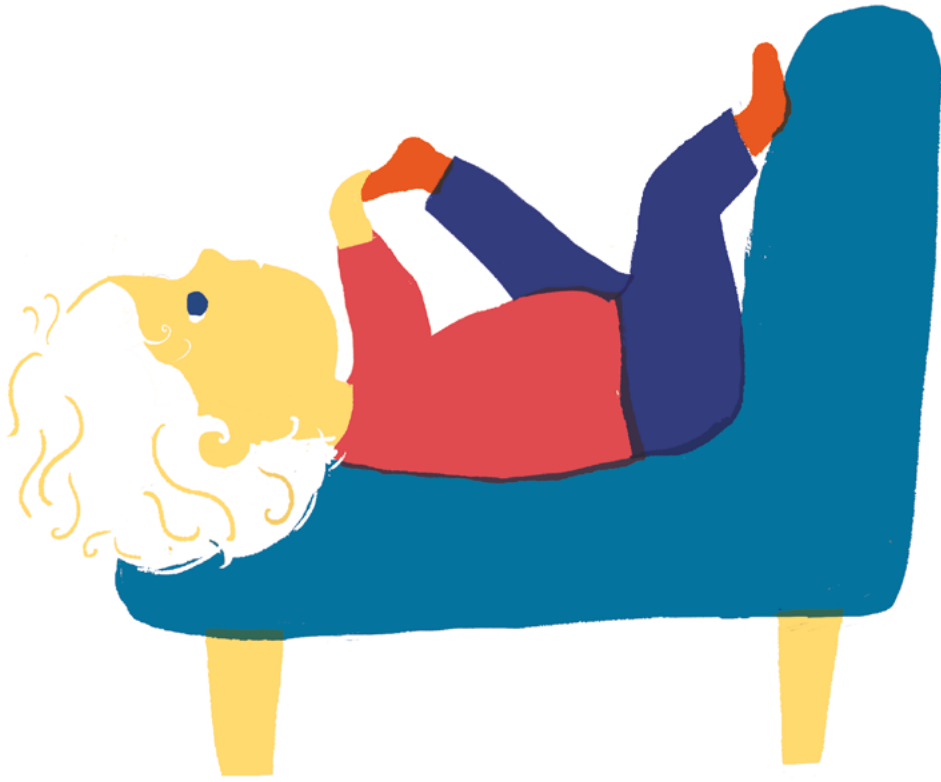
Voit vanhempana tukea lapsesi kaverisuhteita. Yksi tärkeä tekijä lapsiryhmän viihtyvyyden ja turvallisuuden kannalta on, että ryhmän vanhemmat tuntevat toisensa. Silloin on helpompi tukea lapsia yhdessä myös ikävämmissä tilanteissa, vaikkapa lasten riitojen selvittelyssä.

Juttele lapsen kanssa avoimesti ja rauhallisesti sekä kivoista että ikävistä asioista päiväkodissa. Näin lapsi oppii luottamaan sinuun, ja uskaltaa kertoa, jos ryhmässä tapahtuu esimerkiksi kiusaamista. Lapset luottavat aikuisiin. Siksi on tärkeä osoittaa, että suhtaudut lapsen kertomuksiin vakavasti.

Kaverisuhteisiin liittyy myös konfliktien ratkaisemisen opettelua. Lasta ei kuitenkaan koskaan saa jättää yksin konfliktien kanssa. Ota riitoihin liittyvät asiat päiväkodissa puheeksi. Aikuisten vastuulla on tukea lapsia riitojen selvittelyssä ja opettaa, miten toisten mielipiteitä kunnioitetaan.

Jos oma lapsi joutuu kiusatuksi tai kiusaa muita, se herättää voimakkaita tunteita vanhemmissa. Muista, että vanhempana olet lapsesi tärkein roolimalli. Ole esimerkkinä ja näytä lapselle, kuinka toista ihmistä tulee kohdella ja kunnioittaa erimielisyyksistä huolimatta.

LAPSI JA KIRJA KAINALOON

- Kirjojen lukeminen kehittää lapsen sanavarastoa, mielikuvitusta ja empatiakykyä. Lukemisesta on myös suuri apu tulevalle koulupolulle.
- Tee lukemisesta jokapäiväinen yhteinen hetki, joka rauhoittaa esimerkiksi heti päiväkodin jälkeen tai iltaisin ennen nukkumaanmenoa.
- Kirjastossa autetaan löytämään juuri sinun lapsellesi kiinnostavat ja sopivat kirjat – ilmaiseksi.

Koskaan ei ole liian aikaista tai myöhäistä aloittaa lapselle lukemista. Lukeminen on aina arvokasta ja juuri sinä olet oikea henkilö lukemaan lapsellesi. Luetulla kielellä ei ole merkitystä. On hyvä, että kaikki lapsen läheiset lukevat hänelle omalla äidinkielellään.

Samoja kirjoja voi lukea vaikka kuinka monta kertaa. Etenkin pienille lapsille tuttu kirja voi olla se kaikkein mieluisin ja hauskin.

Nauttikaa yhteisestä lukuhetkestä. Sulkekaa televisio ja puhelimet, istukaa lähekkäin ja jutelkaa kirjasta. Lukuhetki on hyvä tilaisuus puhua lapsesi kanssa siitä, mitä kirjassa tapahtuu, selittää vaikeita sanoja ja arvailla yhdessä, mitä kirjassa seuraavaksi tapahtuu, mikä on oikein ja väärin ja miten sinä tai lapsesi olisitte ratkaisseet tilanteen.

VANHEMPIEN YHTEISÖ

Toisten lasten vanhempiin kannattaa tutustua. Voitte tehdä paljon päiväkodin lasten hyväksi erilaisten tapahtumien, tempausten ja retkien myötä. Vertaisuudessa on voimaa ja yhdessä tekeminen tuottaa iloa. Lapset siirtyvät päiväkodista usein samaan kouluun, joten on hyvä tutustua lasten kavereihin ja heidän vanhempiinsa jo päiväkotivaiheessa.

Kysele päiväkodin henkilöstöltä, toimiiko päiväkodissa vanhempainyhdistys tai vanhempien toimikunta tai ovatko vanhemmat jotenkin muuten aktiivisia esimerkiksi järjestämään yhteisiä tapahtumia? Jos päiväkodissa ei ole vielä vanhempain toimintaa, sinä voit olla aloitteentekijä ja ottaa asian esille esimerkiksi vanhempainillalla.

**"ON KIVAA, KUN VASTAAN
TULEE TEINI, JONKA TUNNISTAA
OMAN LAPSEN PÄIVÄKOTI- JA
KOULUKAVERIKSI JA JOKA EDELLEEN
TUTTAVALLISESTI MOIKKAA. NIISTÄ
PIENISTÄ PÄIVÄKOTILAISISTA KASVAA
YLLÄTTÄVÄN NOPEASTI
NUORIA AIKUISIA".**

VARHAISKASVATUKSEN ARVOPERUSTA

LAPSUUDEN ITSEISARVO

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on ja hänellä on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi.

IHMISENÄ KASVAMINEN

Henkilöstö tukee lasten kasvua ihmisyyteen, jota kuvaa pyrkimys totuuteen, hyvyyteen ja kauneuteen sekä oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan.

LAPSEN OIKEUDET

Lapsella on oikeus hyvään opetukseen, huolenpitoon ja kannustavaan palautteeseen. Lapsella on oikeus leikkiä ja kuulua ryhmään.

YHDENVERTAISUUS, TASA-ARVO JA MONINAISUUS

Lapsella tulee olla mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja esimerkiksi sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta.

PERHEIDEN MONIMUOTOISUUS

Lapsen perheidentiteettiä ja perhesuhteita tuetaan siten, että jokainen lapsi voi kokea oman perheensä arvokkaaksi.

TERVEELLINEN JA KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on ohjata lapsia terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin. Lapselle tarjotaan mahdollisuuksia kehittää tunteita ja ajatteluaan.

(LYHENNELMÄ VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN PERUSTEET 2018: 20–21)

**TÄMÄ ESITE ON
TARCOITETTU
VANHEMILLE, JOIDEN
LAPSET ALOITTAVAT
PÄIVÄKODISSA.**

Tehkää päiväkodin aloittamisesta perheen yhteinen kokemus, jossa kannustatte toisianne, ja josta puhutte positiiviseen sävyyn. Myönteinen suhtautuminen päiväkodin aloittamiseen auttaa lasta hyvään alkuun.

**KODIN JA PÄIVÄKODIN VÄLISELLÄ
YHTEISTYÖLLÄ TUETAAN
LAPSEN KASVUA, VllHTYMISTÄ,
OPPIMISTA JA TURVALLISUUTTA
PÄIVÄKODISSA.**

OPASSARJAAMME KUULUVAT SEURAAVAT JULKAISUT:

**Päiväkoti alkaa, tervetuloa!
Koulu alkaa, tervetuloa!
Tervetuloa yläkouluun!
Tervetuloa toiselle asteelle!**

ERI KIELIVERSIOITA LÖYDÄT SÄHKÖISESSÄ
MUODOSSA OSOITTEESTA
www.vanhempainliitto.fi

HEM OCH SKOLA

TEKSTI Merja Korhonen, Suomen Vanhempainliitto, Heidi Lithén, Förbundet Hem och Skola
KUVAT JA TAITTO Hanna Siira • JULKAISUVUOSI 2019

Oppaan tuotantoa on tukenut Kuluttajaosuustoiminnan säätiö.